Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Oponentský posudek diplomové práce

Autorka: Tereza Štojdlová
Studijní obor: Učitelství výtvarné výchovy pro ZŠ, SŠ a ZUŠ
Typ studia: prezenční
Název diplomové práce: Kosmologická témata a geometrická koncepce v islámském umění
Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Pavel Šamšula, CSc.
Oponentka: Mgr. Kateřina Linhartová, Ph.D

Práce pojednává o vztahu nábožensko-kosmologických filozofických názorů a jejich vlivu na výtvarné umění. Je patrné, že autorka vychází z vlastního hlubokého zájmu o tématiku. V teoretické části nám poskytuje široký vhled do oblasti islámského umění. Předkládá zde přehled jeho hlavních rysů, zabývá se vztahem islámského umění a Koránu, zkoumá specifickou islámskou ornamentiku, ale i písmo a kaligrafii. Jak autorka sama v úvodu naznačuje, nezabývá se zde aktuálními politickými a náboženskými problémy, ale věnuje se spíše pojetí mystického islámského duchovního proudu zvanému súfismus. Text je doprovázen vhodně volenými ilustrativními obrázky. Celá teoretická část tvoří kvalitní a propracovaný základ pro část výtvarnou a didaktickou a mohla by rovněž poskytnout základní vhled do problematiky výtvarným pedagogům v praxi, kteří by se tímto tématem chtěli zabývat.
Pro výtvarnou část si autorka zvolila méně obvyklý vyjadřovací prostředek, kterým je tanec. Tuto volbu zde obhajuje tvrzením, že „sufijský tanec je expresivní interpretací vizuálních kulturních kódů islámského umění“ (s.28). Podrobně zde pak vysvětluje vztah tanečních forem k vizuálním formám vyskytujícím se v islámském umění, především pak v kaligrafii. Dále pojednává o meditativní funkci tanečního pohybu a reflektuje i vlastní zkušenost z taneční performance.
Didaktická část práce je tvořena výtvarnou řadou na téma Kosmologická témata a geometrická koncepce. Řada obsahuje široké spektrum zajímavých námětů, které se k tématu vztahují. Autorka část výtvarné řady realizovala a doplnila reflexí a záznamem rozhovoru s pedagožkou, která vede pokusnou skupinu studentů. Obrazové přílohy a výtvarné výstupy z realizace jsou obsaženy na přiloženém CD.
Po formální stránce je práce kvalitně zpracována. Je přehledně členěna do kapitol a nevykazuje žádné formální nedostatky. Jediný problém lze spatřovat v přiloženém CD, které obsahuje velké množství obrazového materiálu, který není přehledně utříděn. CD obsahuje i videozáznamy autorčiných tanečních performance, které doplňují výtvarnou část práce.
Autorka prokázala, že je schopna nejen teoreticky uchopit zvolené téma, ale i jej účinně transformovat od pedagogické praxe.

Navrhované hodnocení před obhajobou: výborně

Otázky k obhajobě:

1. Pokuste se shrnout, jaký přínos může mít pro žáky/ studenty setkání s islámským uměním a kulturou v rovině osobnostně sociální a kulturně antropologické.
2. Vysvětlete podrobněji tvrzení, že orientální tanec je expresívní interpretací geometrických ornamentů.
3. Ve výtvarné části pracujete s tancem jako výtvarným vyjadřovacím prostředkem. Domníváte se, že by bylo možno tohoto vyjadřovacího prostředku využít i v praxi výtvarné výchovy? Pokud ano, jakým způsobem?

V Praze dne 21. 7. 2010 Mgr. Kateřina Linhartová, Ph.D